

100 rokov nezávislosti

28.10.2018 skončila Veľká vojna. Dnes známa ako prvá svetová. Spomienky a pamiatky na ňu prekryla tá druhá.

Napriek času, ktorý nás od jej konca delí, dodnes žijeme víťazstvom, ktoré sme vtedy dosiahli. Vďaka nemu čítate tento článok v tomto jazyku. Zatiaľ. Zatiaľ ním môžeme hovoriť, vyučovať, úradovať... Tak, ako sa jeho zánik pomaly blíži, tak bol pomalý jeho nástup. Banská Štiavnica si na zánik Baníckej a lesníckej akadémie spomína odchodom školy do Šoprone a odvezením všetkým cenných zbierok. Len málo sa podarilo „zachrániť“. Začali sme budovať „svoje“ odznova tak, ako sme to odvtedy urobili už niekoľkokrát. Našli sa (a nachádzajú) takí, čo nevideli v Československej republike budúcnosť. Napriek všetkému sme prežili a oslavujeme storočie nezávislosti od Rakúsko – Uhorska. Malé dieťa sa teší na každé ďalšie narodeniny, tí starší ich už prechádzajú bez povšimnutia. Aj mladá, Československá republika, sa tešila na svoje desiate narodeniny. Pri tej príležitosti boli z rozkazu Ministerstva zemědelství ČSR vysádzané pamätné háje. U nás to bolo na Tatárskej lúke - vysadený pamätný háj s pamätným kameňom s iniciálkami ČSR, alebo RČS, obidva tvary sú možné. Háj dodnes rastie. Týmto sa obraciame na čitateľov Štiavnických novín, ak majú informácie, alebo fotografiu hája zo Sitna v čase vysadenia, aby ich zaslali na adresu redakcie. Táto tradícia pochádzala ešte z monarchie, keď napríklad vyrúbali les nad Kysihýblom do tvaru písmena E (Erzsebeth – Alžbeta, známa ako Sisi). Spoločne s Čechmi sme vybudovali svoju krajinu a keď prišiel čas, tak sme, ako každý, dospeli a rozhodli sa ju riadiť sami. Môžeme si povedať, že naše Slovensko je relatívne mladou krajinou. Jeho základy už však majú storočie. Banská Štiavnica sa zmenila z upadajúceho (ako bola v tej dobe častovaná) priemyselno-akademického mesta na vyhľadávanú turistickú destináciu s celosvetovým uznaním.

Peter Chytil



(foto CHKO Štiavnické vrchy)